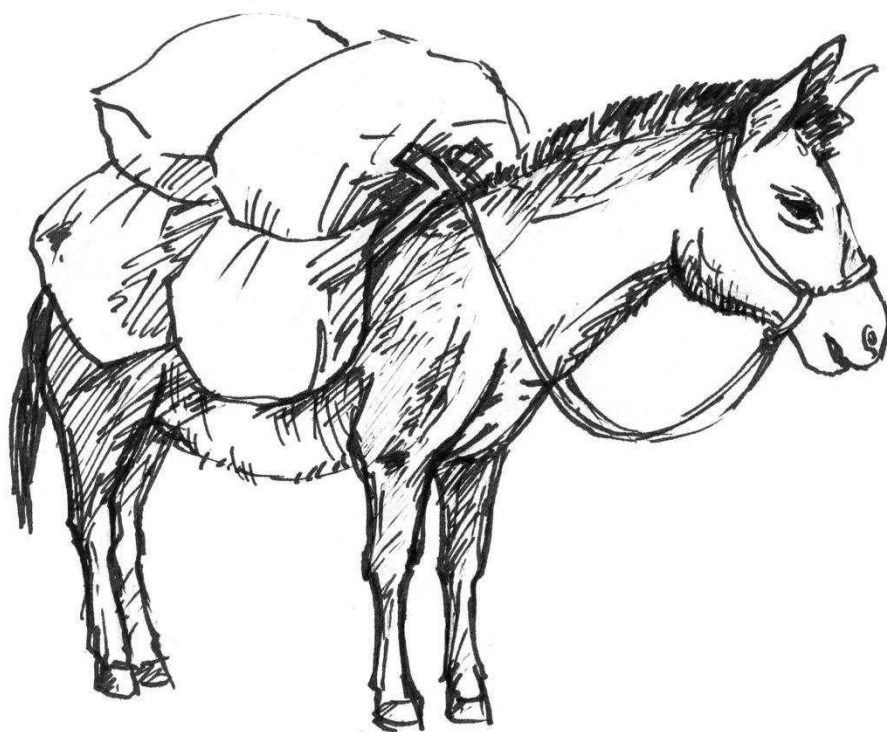

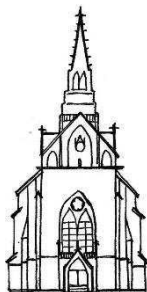
SETKÁVÁNÍ

Brněnský evangelický měsíčník / 2016

3

EVANGELICKÁ CÍRKEV V BRNĚ

Farní sbor Českobratrské církve evangelické v Brně I

Betlémský kostel a kostel J. A. Komenského (Červený kostel)
Opletalova 6, 602 00 Brno, tel: 542 211 453, 542 210 332
email: ccebrno1@atlas.cz, <http://www.cervenykostel.cz>
kazatelé: Jiří Gruber a Olga Tydlitátová, faráři
seniorátní kazatelé: Jiří Šimsa a Jaroslav Vítek
kurátor: Václav Matoulek, past. pracovnice: Marie Melicharová

Farní sbor Českobratrské církve evangelické v Brně II

Blahoslavův dům, Lidická 79, 602 00 Brno, tel: 541 212 469
email: brno-ii@evangnet.cz, <http://brno-ii.evangelnet.cz>
kazatelé: Martin Horák a Alexandra Jacobea, faráři
kurátor: Jaroslav Kučera, past. pracovnice: Milena Hauserová

Farní sbor ČCE v Brně - Husovicích

Netušilova 26, 614 00 Brno, tel: 545 212 420
email: husovice@evangnet.cz, <http://www.ccehusovice.cz>
kazatel: Štěpán Hájek, farář
kurátor: Vladimír Zikmund

Farní sbor ČCE v Brně - Židenicích

Kostel Jílkova 74, fara Konečného 8, tel: 530 324 052
email: zidenice@evangnet.cz, <http://zidenice.evangelnet.cz>
kazatel: Martin Horák, administrátor
kurátor: Miroslav Maňák

Diakonie ČCE - středisko v Brně

Hrnčířská 27, 602 00 Brno, tel: 549 242 279, 541 248 401
email: brno@diakoniecce.cz <http://brno.diakonie.cz>
ředitel: Jan Soběslavský

EVANGELICKÁ
AKADEMIE
BRNO

Evangelická akademie,

Vyšší odborná škola sociálně právní

Opletalova 6, tel: 542 221 741, email: vos@eabrno.cz

Střední zdravotní škola Evangelické akademie

Šimáčkova 1, 542 213 593, email: cszs@eabrno.cz,

<http://www.eabrno.cz>

ředitelka: Hana Svobodová

Setkávání - brněnský evangelický měsíčník. Ročník 2016 (XVIII).

Vydávají sbory Českobratrské církve evangelické Brno I a Brno II. Odpovědní redaktori: Jiří Gruber, Martin Horák. Obálka Iva Tůmová. Registrováno pod číslem MK ČR E12109. Doporučená cena jednotlivého čísla 15 Kč. Roční předplatné 150 Kč, sponzorské 200 Kč. Redakce: 602 00 Brno, Opletalova 6. Vychází 10x ročně.

ÚVODNÍK

V letošním březnovém kalendáři se pravděpodobně kromě různých sportovních událostí - mistrovství světa v lyžování, tradičně úspěšný biatlon, různé turnaje - nic zvláštního nechystá. Ani olympiáda není.

Místo sportovního nadšení a nezasloužené slávy stojí před námi stále nevyřešené problémy s imigranty. Ty se nás zatím zdánlivě nedotýkají. Informace, které nám prezentují média, ať už tištěná nebo obrazová, nás ujišťují, že se vše odehrává podle již schváleného a bezpečného scénáře.

Přesto v nás zůstává řada otázek. Je pravda, že příjíždějící nebo připlouvající muslimové, a to hlavně mladí, se domnívají, že jedině správné náboženství nebo chcete-li světový názor je právě ten jejich a celý svět proto musí být zařízen podle jejich vzoru? Znamená to, že cokoliv pro ně někdo z nás udělá, chápou jako jeho povinnost? Přicházejí s přesvědčením, že na šlechtné sociální dávky, které je očekávají například v Německu a jinde, mají samozřejmý nárok?

Jsou připraveni na to, že se jim pravděpodobně nepodaří bez problémů dosáhnout toho, co jim naslibovali převaděči za horentní sumy, které od nich inkasovali za příslib „ráje“ na zemi? Vědí, že pro to, aby se měli dobře, musí nejdříve usilovně pracovat i v oboru, který si nevysnili?

Je zajímavé, že o celé řadě problémů média v Evropě a ve světě cudně mlčela. Násilí na náměstích tak, jak to probíhalo třeba na přelomu roku v Kolíně, toto mlčení muselo prolomit. Až budete číst tyto řádky, bude asi situace někde jinde. Ale to už patří do zcela jiného úvodníku.

Ale přece něco nového se objevilo. Po dlouhých pokusech se přihodilo něco, v co jsem již do konce života nedoufal. Do našeho kalendáře se vrátil po dlouhé době Velký pátek jako sváteční den. Pro všechny, nejenom pro věřící. Z tisku a televize jsem slyšel různé reakce lidí. Byly to hlavně dva směry. Jeden říkal, že je to nesmysl, že se to projeví negativně ve výrobě, že už je u nás tak dost volných dnů, a druhý, ten si to pochvaloval, že přibude opět jeden „prodloužený víkend“. Je to výborné, že ho bude možné využít bez ztráty dovolené. Zcela adekvátní sekulárnímu státu, který se u nás tak hluboko zakořenil za doby komunismu a jejího protináboženského tažení.

Avšak zpátky k Velikonocům a Velkému pátku obzvlášť. Je skvělé, že už můžeme v klidu věnovat čas na přípravu a uvažovat o významu toho, co se vlastně pro naši záchranu odehrálo na Golgotě. Jsem přesvědčen, že tak významná událost se po právu vrací do našeho života, že se můžeme zúčastnit ranních bohoslužeb, aniž bychom museli uvažovat o tom, co ještě musíme stihnout tento den v práci, že můžeme přemýšlet a slyšet z našich kazatelen o největším daru, kterého se nám v životě dostalo. Někdo si myslí, že největší událostí jsou Vánoce, ale jsem přesvědčen, že právě bez váhy Velikonoc by z Vánoc mohla být jenom krásná pohádka. Bez ní a bez celého života a působení Ježíše Krista by tomu tak mohlo docela snadno být.

Stále se mi to vrací na mysl a hlodá to naprosto neodbytně. Proto jsem to vypsal do neumělého psaní s prosbou, abyste zkusili o průběhu Velkého pátku také zapřemýšlet z vlastní zkušenosti a prožitku.

Blahoslav Šimek

Pověření seniorátního výboru

Nadpis dosvědčuje, jak plynutí času nenápadně předbíhá naše sdělení o událostech. Noví členové seniorátního výboru brněnského seniorátu byli zvoleni už na podzim minulého roku. Svou službu začali vykonávat naplno na začátku prosince. Ale je náležité, když to církev přijme a potvrdí ve shromáždění s Božím slovem a modlitbou. A k tomu se našel první vhodný termín až 25. ledna.

V Komenského kostele pověřil synodní senior Českobratrské církve evangelické Daniel Ženatý nově ustavený seniorátní výbor. Nepřekvapí, že ho přitom doprovázel synodní kurátor Vladimír Zikmund. Přítomni byli hosté z brněnských evangelických sborů a také zástupci sesterských církví v Brně. O službu kázáním se rozdělili kazatelé zvolení do seniorátního výboru (farářka Martina Kadlecová, senior Jiří Gruber, presbyter Petr Zajíc, farář Ondřej Ruml). Shromáždění poskytlo ještě další příležitost pro celocírkevní pověření: dva členy dozorčí rady Diakonie a člena předsednictva celocírkevní Jeronýmovy jednoty uvedl do služby sbor předseda synodu ČCE Jiří Gruber. O hudební část se postaral pěvecký sbor Chrapot („Chrámové pomocné těleso“ z Brna - Židenic) a varhaník Ondřej Maňák.

Sbor Brno I poskytl nejen kostel, ale i prostor na faře; obojí bylo velmi důležité. Ve sborových místnostech na Opletalově ulici bylo totiž příjemně teplo - a k tomu hojnost pokrmů a nápojů pro hosty zblízka i zdaleka.

Přinášíme znění instalační promluvy synodního seniora Daniela Ženatého a výňatek z krátké části „společného kázání“, jak ji proslovili presbyter Petr Zajíc a senior Jiří Gruber. Fotografie poskytl Benjamin Skála.

Jaroslav Vítek

Ještě před rokem by při podobné příležitosti asi zaznělo, že vaším nejtěžším úkolem bude pozorné a moudré vedení sborů při přechodu k samofinancování.

Dnes je sporné to slůvko - největší.

Evropa hledá společnou řeč, populisté rozdmýchávají spory, v sousedních zemích na jih i na sever od nás se děje cosi, co vyvolává úzkost demokracie a svobody.

A v tom neklidu - kupodivu - se zrak mnoha obrací k církvím. Tak nám dodejte ten křesťanský základ. Pomozte vytvořit identitu... A tak se možná přechod k samofinancování dostane na druhou, případně třetí kolej, leč i druhé a třetí koleje jsou důležité.

Čekám tedy, že budeme vystaveni poptávce doručit evangelium rychle a srozumitelně, aby fungovalo, aby zahájilo ve společnosti obnovný proces, který povede k nalezení vlastní či křesťanské, či evropské totožnosti.

Kéž by se vám i nám to dařilo. Jen ať Duch svatý vane a duje a působí, že respekt k člověku, pravda a láska se budou stávat důležitými hodnotami pro všechny. Ať Duch dává každému Kristovu dítěti odvalu povědět, čemu věří, proč je to dobré a krásné.

Úskalí s tím spojených bude mnoho. Jedno z nich, abychom přitom nezapomněli na Krista. Ukřížovaného a vzkříšeného. Aby bylo patrné, třeba bez velkých slov, že ten respekt k člověku, pravda a láska, jsou proto tak pevné a dobré, protože jsou ukotveny v Kristu. Jsou vlastně odpovědí na jeho dary, které přijímáme, jsou reakcí na jeho přítomnost.

Sám Bůh pokoje ať vám k tomu dává moudrost a odvalu.

Daniel Ženatý

U koho bylo zaseto do trní, to je ten, kdo slyší slovo, ale časné starosti a vábivost majetku slovo udusí, a zůstane bez úrody. Mat 13,22

Bratři a sestry, rozsévač není zrovna nejnižší místo v hierarchii zemědělských prací. Pravděpodobně se již jako mladý klouček této činnosti zúčastnil po boku svého děda i svého otce. Pomáhal jim a oni mu postupně vysvětlovali, jak, kolik, a kam má rozsít osiva, aby bylo pole stejnoměrně oseto a co nejméně zrní padlo nazmar. Ale asi ho i učili to, odkud až kam je jejich pole.

Pole má pro zemědělce význam pouze, je-li oseto. Stejně jako osivo bez pole je i pole bez osiva k ničemu. A pole je třeba osít až ke kraji, k místu, kde začíná růst trní.

Není to však jednoduché. Kdo někdy rozhazoval po poli bílé granule umělého hnojiva, si jistě pamatuje, že někde měl závěje bílých kuliček a někde nic. Nechceme-li zdarma hnojit i sousedovo pole, okraje našeho pozemku zůstanou prázdné. Ale dobrý hospodář ví, že je třeba sít až po okraj a trochu i do trní.

Tento příběh není o majetku, ale o slovech. A zde se nemusí šetřit. To, že vyroste bodlák, se stává, a dobrý hospodář to ví. Ale někdy vyroste pár velkých klasů i mezi pichlavou trávou a tyto klasy nahradí všechny udušené rostliny.

Rostliny s trny nebyly stvořeny proto, aby škodily. Trny rostliny chrání před tím, aby je zvíř neokusovala. To, co považujeme za obtížné trní, je užitečné pro zachování pestrosti krajiny. Tvoří bezpečí pro ptáky, zabraňuje erozi, stíní těm rostlinám, co mají rády stín, a je často velice krásné. Fialové bodláky, kvetoucí bílé trnky nebo šípkové růže jsou toho důkazem. A obdobně je to s námi lidmi. Máme své květy i své trny. Někdy stíníme a někdy chráníme.

V našich sborech jsou lidé, kteří žijí na úvrati našeho malého evangelického políčka. Některé z nich znají pouze ti, co chodí vybírat salár. Tito lidé jsou pouze evidováni a niče se jinak neúčastní. A jejich děti a vnuci byli častokrát pouze do sboru zapsáni a vůbec netuší, že jsou evangelíci. Někdy si říkáme: „Je dobré roznášet těmto lidem sborové tisky, vánoční dopisy a podobně? Není to zasévání do trní?“ Samozřejmě že je, ale dobrý hospodář nechce trní dovolit, aby mu bránilo využít toho mála, co zde na zemi dostal.

A tak dál rozsívá osivo, slovo naděje a povzbuzení, kde doufá, že jednou, snad, toto obilí nalezne skulinku v trní, vyroste, a dá úrodu. Nemusí být stonásobná. Má radost, když vidí plody své práce a jde je posbírat i mezi to trní. Má radost z každého nově příchozího do sboru a ví, že tyto klasy jsou někdy cennější než klasy z velkého lánu. Vždyť musely překonat nepříznivé podmínky a přesto dokázaly vyrůst až k božímu svitu.

Bratři a sestry, na rozsévání Božího slova neplatí žádné agrotechnické termíny. Nebojme se vyjít ze svého já a začněme rozsévat Boží slovo i tam, kde sklizeň přijde možná až po mnoha letech.

Petr Zajíc

U koho bylo zaseto do dobré země, to je ten, kdo slovo slyší i chápe a přináší úrodu, jeden stonásobnou, druhý šedesátinásobnou, třetí třicetinásobnou." Mt 13,23

Sestry a bratři! Mnohá zrna padla na zmar. Ale ne všechna! Některá měla to štěstí, že padla do úrodné půdy. Ptáci je nesezobali, lidé nezadupali, trní neudusilo, slunce nespálilo, deště nevyplavily. Proto mohla vyklíčit, vyrůst, vykvést a uzrát. Některá zrna se však moc nevyznamenalala. Přinesla sice užitek - ale pouze třicetinásobný. Jiná přitom urodila dvakrát víc! Ale ani to nebyla velká sláva. Vždyť některá semena přinesla užitek stonásobný! Už během rozsévání jsme měli velké ztráty. A nyní máme ještě daleko větší rezervy! Kdyby každý křesťan pracoval a žil na sto procent, to by teprve bylo úrody! To by byla církev!

Škoda, že to Pán Ježíš víc nerozvinul. Proč některý bratr nese užitek jen třicetinásobný, když by se mohl zlepšit na šedesát. Je to proto, že se málo modlí a do kostela chodí jen na svátky? Proč některá sestra pomáhá jen na šedesát procent, když by mohla pracovat na sto? Asi se příliš věnuje své rodině. Ale i ten vzorný stoprocentní křesťan by mohl ještě přidat. Když dává na saláru deset tisíc, mohl by přece dávat dvacet!

Jak to, že stejná zrna vydávají tak rozdílný užitek? Čí je to chyba?

Ale má vůbec smysl se takhle ptát?

O úrodě rozhoduje řada faktorů. Především je to kvalita půdy. Na Hané se vždycky urodilo víc než na Vysočině. Ale copak si rozsévač mohl vybírat, kde bude sít? Byl vděčný za to políčko, které měl. Bylo to dědictví od Hospodina. Možná ta evangelická půda, na kterou sejeme, není zrovna černozem. Ale rodí. Možná jen třicetinásobně a někdy ještě míň, ale přece to chudé pole nenecháme ležet ladem. Je to naše pole, naše odpovědnost, naše láska.

Dalším faktorem je vláha. Někde bývá úroda šedesátinásobná, ale když je suchý rok, jsou vděční i za třetinu. Jestli prší nebo neprší - je věc Boží. To, co rozhoduje o celkovém výnosu, není jen výsledek naší snahy, většího úsilí a schopnosti. Někdy církev roste jako z vody, jindy přijdou léta jalová. Ale rozsévat musíme každý rok, protože nikdo z nás dopředu neví, kde a kolik naprší.

Třetím faktorem je plodina, kterou sejeme. Nikde není psáno, že tak různý výnos pochází od jedné plodiny. Hospodář nesil jen obilí, ale také zeleninu a melouny.

Každá plodina mu dávala jiné výnosy, a přece nesil jen tu nejvýnosnější. Když u nás vysejete metrák pšenice, sklídíte jich v průměru dvacet. V Palestině jich mohlo být třicet. Ale když vysejete metrák hořčice, dostanete se na stonásobek. A řepka olejná má výnos dokonce tisícinásobný. Ale běda nám, kdybychom seli jen biopaliva. Potřebujeme taky chleba, pochutnáme si na hořčici a máme rádi i mrkev, a ta vyroste z jednoho semene jedna jediná.

Cílem kázání evangelia není nejvyšší výnos za každou cenu. Cílem je nikoho neztratit. Každému dát možnost. Pozvat a povzbudit všechny, kteří o to stojí.

Pán Ježíš nebyl Mičurin, který chtěl každou odrůdu vyšlechtit do maxima. Pán Ježíš si všiml krásy polních lilií, a tak musel mít rád rozkvetlou louku. A louka je krásná, protože je barevná a pestrá.

Křesťané nejsou a nemusí být stejně výkonní. Někdo je Petr, jiný Matěj. Každé semínko má jinou sílu. Každá rostlina jiné podmínky. Když prší, úroda je vysoká. Když je sucho, jsi rád, když vůbec něco sklídíš. Duchu svatému neporoučíš. Kvetoucí sbor ze země nevydupeš. Ale kdo neseje, nic nesklídí. Nechat ležet pole ladem je hřích.

Nemůžeme srovnávat zbožnou Moravu a severní Čechy. Městské a venkovské sbory. Plné kostely v době válečné a prázdné kostely v dobách, kdy lidé všechno mají. Nemůžeme soudit mezi pšenicí a cukrovkou. Potřebujeme obojí. Chleba i cukr.

Komu bylo mnoho dáno, od toho se také mnoho očekává. A kdo měl život těžký a klopýtal přes překážky, od toho se čeká méně. Každý máme jiné obdarování a jiné podmínky. Ale každý z nás má svět a své okolí čím obohatit, čím překvapit, za koho se modlit, o koho se starat. Každý máme bližního, kterému můžeme udělat radost, a Ježíše Krista, který nás v tom podpoří.

Díky, Pane, že jsme různí a nemusíme mezi sebou soutěžit, kdo z nás je výkonnější a důležitější. Děkuje ti, že nás máš rád všechny stejně. Třicátníky, šedesátníky i setníky. Amen.

Jiří Gruber

IZRAEL A MY

aneb aktuální dění na Blízkém východě

byl oficiální název veřejného přednáškového a diskusního setkání, které se konalo v neděli 24. ledna v Bakalově sále v Brně. Tato akce je pořádána každoročně při příležitosti Dne památky obětí holocaustu. Jejím cílem je upozornit na nebezpečí novodobého antisemitismu a podpořit dobré vztahy s Izraelem. Programu se zúčastnil velvyslanec Státu Izrael v ČR pan J. Gary Koren, politik, publicista, ředitel Občanského institutu Roman Joch, předseda Židovské obce v Brně Jáchym Kanarek a ředitel ICEJ v ČR pan Mojmir Kalus. Výše uvedení seděli na pódiu za stolem proti téměř zcela zaplněnému sálu posluchačů, mezi nimiž byli členové různých brněnských církví i lidé veřejně činní.

Společným znakem všech projevů byla obava a nutná ostražitost z celkově složité a nepřehledné politické situace, která navíc podléhá subjektivním a mnohdy zmanipulovaným zprávám médií. Izraelský velvyslanec se snažil na příkladu jednotlivých arabských států na Blízkém východě (je jich 22 ve srovnání s jedním Izraelem) přiblížit strategické záměry těchto zemí vůči sobě navzájem i vůči Izraeli. Trochu radosti nám přineslo konstatování, že vztahy Izraele s ČR jsou na velmi dobré úrovni. Pan velvyslanec je nazval „strategickou spoluprací“ a tu, jak sdělil, má v danou chvíli Izrael pouze se sedmi státy. K dalšímu jednání s naší vládou má dojít letos v květnu.

Velmi dobrá a fundovaná byla přednáška pana Jocha. Popsal nám nejen záměry jednotlivých mocností, ale i jejich představitelů, a to tak, že se nám až tajil dech, jak je vše záluďné, vypadající jinak navenek než ve skutečnosti.

V následné diskusi došlo i na otázku palestinského teroru, který se v poslední době projevuje útoky jednotlivců na civilní obyvatelstvo. Mladí Palestinci se na svých sociálních sítích dozvídají, jak se lze během několika minut stát v palestinské společnosti hrdinou. Zfanatizovaní jedinci pak najíždějí auty plnou rychlostí do davu, pomocí nožů, nůžek či šroubováků ubodají někoho k smrti apod. Podle názoru Izraelců se těmto zběsilým útokům dá stěží zcela zabránit, a to i přesto, že na všech veřejných místech je zesílená přítomnost policie i vojáků. Navíc nejde jen o Palestince, ale spíše o Araby z východního Jeruzaléma, kteří mají už izraelské občanství.

Co pozitivního říci na závěr? Z internetu jsem se dozvěděla, že pod heslem: „Konat vůli našeho Otce v nebesích: na cestě partnerství mezi Židy a křesťany“ se počátkem prosince obrátili ortodoxní rabíni k veřejnosti s prohlášením, že: „Po dvou tisíciletích nepřátelství a odcizení považujeme za naléhavý úkol chopit se vstřícné ruky nabízené křesťany a chceme k této výzvě zaujmout vědomé stanovisko. Židé a křesťané musí spolupracovat a tak odpovědět na mravní výzvy naší doby.“

Změnu vztahu mezi Židy a křesťany přinesl druhý vatikánský koncil, když uznal mimo jiné, že „Izrael má v dějinách spásy jedinečné postavení“. V závěrečném dokumentu, který podepsalo 26 ortodoxních rabínů z Izraele, USA i Evropy, se píše například toto: „Křesťanství není neštěstím ani omylem, nýbrž výsledkem Boží vůle a darem pro národy. Nikdo z nás nemůže úkol od Boha na tomto světě splnit sám. Dnes Židé poznali vážně miněnou lásku a úctu mnoha křesťanů vyjádřenou v rámci mnoha iniciativ vedoucích k rozhovorům, na setkáních a konferencích konaných po celém světě.“

Tento dokument byl podepsán 3. prosince 2015 v izraelské osadě Efrat u Betléma. Díky za něj.

Jana Slámová

PŘEČETLI JSME

Člověk prostě nemůže jinak

(Spisovatelka a publicistka Alena Wagnerová podává zprávu o tom, jak se v Německu vydala mezi ty, kteří pomáhají uprchlíkům.)

Sýrii máme teď za rohem

V Jugenheimu, obci s necelými šestnácti sty obyvateli, ležící poblíž Mohuče, nacházeli lidé před rokem na svých poštovních schránkách nálepky „Muslimy tady nechceme“. Vylepila je polotajná fašistoidní organizace Třetí cesta. Místní je prostě seškrábali.

Obec se tehdy připravovala na přijetí skupiny kolem padesáti uprchlíků. Většina z nich dnes žije v budově restaurované evangelické fary, kterou

předsednictvo sboru prodalo okresu s podmínkou, že bude sloužit sociálním nebo jiným dobročinným účelům a nedostane se do rukou žádnému obchodníkovi s nemovitostmi. A tak utečenci, kteří v Jugenheimu našli svůj první nový domov, žijí dnes uprostřed obce, a ne někde v baráku na jejím okraji. A bývalý farský dvůr, v jehož části pěstují zeleninu, se stal místem kontaktů s domácími.

Jugenheimský evangelický sbor se cítí být zvláště zodpovědný vůči lidem, kteří v jejich staré faře i jinde v obci dnes bydlí. Na první schůzi iniciativy „Vítejte v obci“ se sešlo asi padesát lidí a z nich zůstalo třicet, kteří přijali nad jednotlivými rodinami patronát a pomáhají jim orientovat se v nové situaci. To znamená, že je doprovázejí na úřady, k lékařům a hledají - a nalézají - pro ně i práci. Znamená to „investici“ přibližně deseti až patnácti hodin týdně. Jednou za měsíc se skupina patronů schází v sále sboru, aby projednala a vyřešila všechno, co je právě potřeba.

Jedna z těchto schůzí se právě koná. Mám možnost se jí zúčastnit. Když na konci jednání přítomným položím otázku, proč to všechno dělají, dají se do smíchu. A pak se začnou sypat odpovědi: „Člověk pro ně přece něco musí udělat, to prostě jinak nejde,“ říká jedna z žen. „Myslím, že to prověřuje vlastní lidskost. Jeden můj starý kamarád mi řekl, že je máme v těch jejich člunech zase přes moře poslat tam, odkud přišli. A tím naše přátelství po třiceti letech skončilo,“ přidává se starší muž. „My musíme hned teď převzít zodpovědnost. Jestli to neuděláme, vrátí se nám to za deset let jako problém,“ navazuje jedna z žen. „A člověk z toho sám něco má,“ přidává se další. Kdosi z pléna dodává: „Teď mám Sýrii za rohem, cizí kulturu a její všední den se všemi jejími vůněmi a chutěmi.“ A už je tu další hlas: „A člověk se už necítí jako izolované individuum, ale jako člen společenství.“

A pak se ozve mladá žena se svým poselstvím: „Moji prarodiče sem přišli z Čech s malým kufrem a lidé je přijali. A tuhle zkušenost já musím přece dávat dál.“ A Slezan, jeden z pozdních přesídlenců, dodává - a v jeho hlase je cítit pohnutí: „Když jsem sem přišel, bylo pro mne Německo cizí zemí. A farář v Bodenheimu mi tehdy řekl: Bohatství ti dát nemohu, ale pokusím se darovat ti nový domov. A ten dar, který jsem tehdy dostal, chci teď dávat dál.“

Jugenheimská komunita se v příštích měsících má rozrůst o dalších asi padesát utečenců. Ta první padesátka je v obci integrována už do té míry, že bude schopna některé aktivity dosavadních patronů sama převzít. „A to je i jeden z našich cílů,“ říká jeden z jugenheimských aktivistů.

Ztráty a nálezy

Uprchlíky proud směřující do Evropy je ovšem téměř zanedbatelnou součástí oněch šedesáti až osmdesáti milionů lidí, kteří jsou dnes - globálně vzato - na útěku a bez domova. Jsou to brutální důsledky obrovského hospodářského přelomu, který s sebou přinesla globalizace a destabilizace řady oblastí světa.

Miliony uprchlíků proudící do Evropy jako do místa blahobytu a stability se pohybují právě opačným směrem než Evropané v devatenáctém století, kdy proces industrializace miliony z nich postupně zbavoval možnosti obživy v jejich dosavadních domovech. V letech 1824 až 1924 tak odešlo z Evropy za lepším

životem do zámoří šedesát milionů lidí, desetina z nich z Německa. I to je součástí evropské historie.

Vracím se z Jugenheimu, obce, která novým úkolem přijetí uprchlíků ožila a přímo omládlá. A najednou se mi zdá, že většinová česká společnost - vidící v uprchlících jen ty, kdo ji „zislamizují“ - svým odporem, založeným nikoliv na zkušenosti, nýbrž na předsudcích, více ztrácí, než získává. Především se připravuje o možnost prověřit sebe samu mobilizací lidskosti a zjistit, které hodnoty jsou pro ni skutečně důležité. A znovu si položit otázku své evropské identity.

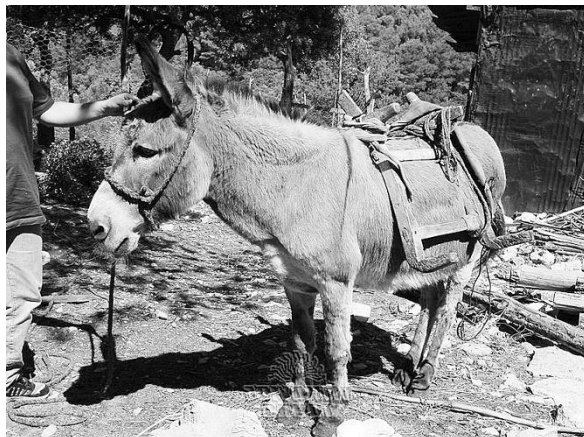
Alena Wagnerová (*1936 v Brně) je česká spisovatelka a publicistka, která žije od roku 1969 v Saarbrückenu. Je autorkou řady česky i německy psaných knih, zejména o Mileně Jesenské, Sidonii Nádherné, Franzi Kafkovi a jeho rodině.

Výňatek z delšího článku v příloze Lidových novin, 30. ledna 2016.

BIBLICKÁ ZOOLOGIE

Osel

Toto nenáročné zvíře sloužilo v biblických dobách jako základní dopravní prostředek, na němž bylo možné ujet asi 30 km za den. Na svém hřbetě unesl neuvěřitelně těžký náklad - až 300 kg. Osel nosil člověka i náklad. V zajetí se osel dožívá 40 let a dokáže běžet rychlostí až 70 km za hodinu.

2 Kr 4,24 **Osedlala oslici** a řekla svému mládenci: "**Poháněj ji a běž**, nezdržuj se kvůli mně v jízdě, leč bych ti řekla."

Gn 22,3 Za časného jitra **osedlal tedy Abraham osla**, vzal s sebou dva své služebníky a svého syna Izáka, našťípál dříví k zápalné oběti a vydal se k místu, o němž mu Bůh pověděl.

Gn 45,23 Josef svému otci poslal tyto věci: **deset oslů**, kteří **nesli nejlepší egyptské věci**, **deset oslic**, které **nesly obilí a chléb**, a **stravu otci na cestu**.

Ex 4,20 Mojžíš tedy vzal svou ženu a syny, **posadil je na osla** a vracel se do egyptské země. A do ruky si vzal Boží hůl.

Gn 42,26 Bratři **naložili nakoupené obilí na osly** a odjeli. Když pak na místě, kde nocovali, rozvázal jeden z nich pytel, **aby dal svému oslu obrok**, uviděl své stříbro navrchu v žoku.

Množství hroznů, které lze naložit na osla, může být symbolem hojného požehnání, kterého se dostává Judovi. K těžké práci oslů je naopak přirovnán úděl kmene Isachar.

*Gn 49,11 **Své oslátko** si přiváže k vinné révě, **mládě své oslice k révovi**.*

*Gn 49,14 Isachar, to **kostnatý je osel**. Mezi dvěma ohradami odpočívá. Uviděl, jak dobré odpočinutí mít bude a že rozkošná je země; sehnul hřbet a břemena nosil, podrobil se otrockým pracím.*

Osel se používal také zapřažený do vozu nebo při orání. Protože byl slabší než býk, nesměli být zapřaháni spolu.

*Iz 30,24 Býci a **osli, obdělávající roli**, budou žrát šťavnatou a slanou píci, nakypřenou lopatou a vidlemi.*

*Dt 22,10 **Nebudeš orat s volem a oslem zapřaženými spolu**.*

Osel mohl posloužit i jako kompenzační pomůcka chromého.

*2 Sa 19,27 Mefíbošet odpověděl: "Králi, můj pane, můj služebník mě oklamal. Tvůj otrok si totiž řekl: **Osedlám si osla, vsednu na něj a pojedu s králem. Tvůj otrok přece kulhá**.*

V biblických dobách se lidé setkávali také s divokým oslem. Jeden jeho druh pocházel z Asie a druhý z Afriky. Divoký osel se stal symbolem nezkrtného a svobodného života, který se svým hýkáním vysmívá lidské společnosti a nedá se ovládat. Navíc byl příslovečný silným pohlavním pudem.

*Jb 39,5-8 Kdo vypustil **divokého osla na svobodu**, kdo uvolnil řemení stepnímu oslu, jemuž jsem za domov vykázal pustinu, solnou pláň za příbytek? **Posmívá se městskému hluku, neposlouchá povyk poháněče**, na horách slídí po pastvě, pídí se po zeleni.*

*Iz 32,11 Děste se, vy sebejisté, chvějte se, vy bezstarostné ...Neboť palác zchátrá, hluk města ustane. Návrší se strážnou věží budou navěky jeskyněmi, budou **obveselením divokých oslů** a pastvinou stád.*

*Jb 11,12 Může tupec dostat rozum? **Narodí se hříbě divokého osla jako člověk?***

*Jr 2,24 **Divoká oslice, navyklá poušti, toužebně větříš! Kdo ji udrží v čas říje?** Každý, kdo ji hledá, nalezne ji v jejím měsíci bez námahy.*

*Ez 23,19 Stále víc propadala svému smilnění při vzpomínce na dny svého mládí, kdy smilnila v egyptské zemi, a **vášnivě se oddávala svým záletníkům, jejichž úd je jako úd oslů** a jejich výron jako výron hřebců.*

Za potravu slouží oslům tráva, různé byliny a tuhé listy křovin. Výhoda oslů je, že spotřebují málo vody.

*Jób 6,5 Hýká snad **divoký osel**, když má mladou trávu?*

*Jr 14,6 Na lysých návrších postávají **divocí osli**, větří jako šakalové, vypovídá jim zrak, neboť nejsou byliny.*

Divoký osel bylo označení pro člověka, který neuznává autoritu, je vychytralý a chová se jako zloděj. Jako divoký osel se mohla chovat i asyrská říše. K podobnému životu mohou však být donuceni i ubožáci, kteří nemají co

jíst a o všechno byli připraveni. Podle biblického podání se takovým oslem (bláznem) stal v jednu chvíli babylonský král, aby byl vyléčen ze své pýchy.

*Gn 16,12 Izmael bude **člověk nezkratný** (jako **divoký osel**) jeho ruka bude proti všem a ruce všech budou proti němu; bude stát proti všem svým bratřím."*

*Oz 8,8 Izrael bude pohlcen. Hle, budou mezi pronárody jako bezcenná nádoba. Vystupovali k Ašúrovi, **k osamělému divokému oslu**; Efrajim kupčí láskou. Ale i kdyby kupčili se všemi pronárody, přece je seženu dohromady a brzo začnou pociťovat břemeno krále velmožů.*

*Job 24,4 Musejí se skrývat všichni utištění v zemi. **Jsou jak divocí oslové v poušti**: vycházejí za svou prací, za úsvitu hledají si pokrm, v pustině hledají chléb pro omladinu. Sklízají z pole, jež není jejich, oberou vinici svévolníka. Nocují nazí, protože nemají oděv ani přikrývku v chladu; prudkými horskými dešti promočeni nemají útočiště, ke skále se tisknou.... Avšak tyto nepatřičnosti Bůh nepůsobí.*

*Da 5,18 Když se jeho srdce povýšilo a jeho duch se stal náramně zpupný, byl svržen ze svého královského stolce a jeho sláva mu byla odňata. Byl vyhnán pryč od lidí, **jeho srdce se stalo podobné zvířecímu, bydlil s divokými osly**, za pokrm mu dávali rostliny jako dobytku, dokud nepoznal, že Bůh nejvyšší má moc nad lidským královstvím a že nad ním ustanovuje, koho chce.*

Na rozdíl od koně je osel menší (110-120 cm). Zatímco osla si mohl pořídit prakticky každý, kůň byl nákladnější a používal se spíše v boji. Jízda na oslu je navíc pohodlnější a bezpečnější. K jízdě se užívaly raději oslice, protože jsou klidnější, zatímco oslí hřebci nosili náklad. Existovalo vzácné plemeno bílých oslic, na kterých jezdili lidé, kteří si na sobě zakládali a chtěli se předvést.

*Sd 5,10 Vy, kteří **jezdíte na bělavých oslicích**, kdo sedáváte na kobercích, kdo se ubíráte cestou, rozvažujte!*

Na oslech se jezdilo v dobách míru, kdežto kůň byl symbolem doby válečné. Jestliže je Mesiáš očekáván, jak přijíždí na oslu, je to příznivé znamení, které naznačuje, že s jeho příchodem nastane doba míru a pokoje. Na toto proroctví navázal Ježíš, když si nechal přivést oslici, na které ještě nikdo nesesedl, a vjel na ní uprostřed zástupu poutníků do Jeruzaléma.

*Za 9,9 Rozjásěj se, sijónská dcero, dcero jeruzalémská, propukni v hlavo! Hle, přichází k tobě tvůj **král, spravedlivý a zachráněný, pokořený, jede na oslu, na oslátku, oslíím mláděti.***

*Matouš 21,2,5 Ježíš jim řekl: "Jděte do vesnice, která je před vámi, a hned naleznete **přivázanou oslici a u ní oslátko**. Odvažte je a přiveďte ke mně... Povězte dceři síónské: Hle, král tvůj přichází k tobě, **tichý a sedící na oslici**, na oslátku té, která je podrobena jhu.*

Často se používal také kříženec koně a osla. Pokud byla matkou oslice a otcem hřebec koně, jednalo se o **mezka**. Mezci byli mimořádně silní a odolní. Naamán syrský si na nich odvezl pár metrů hlíny ze zaslíbené země, aby mohl sloužit Hospodinu. Co získali mezci na síle, to ztratili na rozumu.

2 Kr 5,17 Potom Naamán řekl: "Tedy nic? Kéž je tvému služebníku dáno tolik prstí, **kolik unese pár mezků**, neboť tvůj služebník už nebude připravovat zápalné oběti ani obětní hody jiným bohům než Hospodinu.

Ž 32,9 **Nebudte jako kůň či mezek bez rozumu**: toho zdobí ohlávka a uzda na zkročení, jinak ho u sebe neudržíš.

Izraelci si oslů vážili pro jejich houževnatost a pracovitost. Když osel poklesl pod svým nákladem, byla povinnost mu pomoci, i kdyby to byl osel nepřítele. Když někdo našel zatoulaného osla, byl povinen jej vrátit. Osel měl podle Desatera právo na sobotní klid (Dt 5), i když to bylo někdy porušováno.

Exodus 23,4-5 Když narazíš na býka svého nepřítele nebo **na jeho zatoulaného osla**, musíš mu jej vrátit. Když uvidíš, že **osel toho, kdo tě nenávidí**, klesá pod svým břemenem, zanecháš ho snad, aniž ho vyprostíš? Spolu s ním ho vyprostíš.

Neh 13,15 V oněch dnech jsem v Judsku viděl, že někteří lisují hrozny v den odpočinku, že **přinášejí pytle obilí a nakládají na osly**, a také že přinášejí do Jeruzaléma víno, hrozny a fíky a všelijaká břemena v den odpočinku.

Význam oslů prozrazuje skutečnost, že jejich počet je často uváděn v soupise majetku praotců a některých soudců nebo jako součást daru, který Jákob poslal vstříc rozhněvanému Ezaovi.

Gn 32,14 Jákob vzal z toho, co vyzískal, dar na usmířenou pro svého bratra Ezaou: dvě stě koz a dvacet kozlů, dvě stě bahnic a dvacet beranů, třicet velbloudic se sajícími mláďaty, čtyřicet krav a deset býků, **dvacet oslic a deset oslů**.

Jb 1,3 Jeho stáda čítala sedm tisíc ovcí, tři tisíce velbloudů, pět set spřežení skotu a **pět set oslic**. Měl také velmi mnoho služebnictva. Ten muž předčil všechny syny dávnověku.

Soudců 12,14 Soudce Abdon měl čtyřicet synů a třicet vnuků, kteří jezdili **na sedmdesáti oslátkách**. Soudil Izraele po osm let.

Přesto patřil osel mezi nečistá zvířata, která se nesměla obětovat ani pojídat. Pokud osel padl, byl ponechán svému osudu. Oslí kostry se často nacházely u cesty a není divu, že Samson pohotově našel právě oslí čelist, když se potřeboval bránit proti nepříteli. Oslí pohřeb znamenal, že bylo tělo ponecháno dravé zvěři, a byla to největší potupa. V dobách největšího hladu bylo ovšem i oslí maso dobré a drahé (oslí hlava mohla stát víc než dva otroci).

Sd 15,15 Samson **našel čerstvou oslí čelist**, popadl ji do ruky a pobil jí tisíc mužů.

Jer 22,19 Proto praví Hospodin o Jójakimovi, synu Jóšijášovu, králi judském, toto: "Nebudou nad ním naříkat: »Běda, můj bratře, běda, sestro!« Nebudou nad ním naříkat: »Běda, pane, běda, veličenstvo!« **Bude pohřben, jako se pohřbívá osel**, bude vy vlečen a odhozen ven za jeruzalémské brány."

2 Kr 6,25 V Samaři nastal veliký hlad, neboť je dlouho obléhali, až byla **oslí hlava za osmdesát šekelů stříbra** a čtvrtka díky holubího trusu za pět šekelů stříbra.

Obecně byl osel považován za zvíře hloupé, které je třeba řídit pomocí uzdy, aby svého pána nezaneslo jinam. Stádo oslů se snadno zatoulalo. Budoucí král Saul se je vydá hledat. Ale jsou důležitější věci než zatoulané oslice. Poslání, kterým nás pověřil Bůh.

*Př 26,3 Na koně bič, **na osla uzdu**, na hřbet hlupáků hůl.*

*1 Sa 9,20 Pokud jde o **oslice**, které se ti před třemi dny ztratily, neměj o ně starost, neboť **se nalezly**. Koho si však Izrael tolik žádá? Zdalipak ne tebe a celý dům tvého otce?"*

Na druhé straně je i hloupý osel věrnější než celý Izrael.

*Iz 1,3 Vůl zná svého hospodáře, **osel jesle svého pána**, mne však Izrael nezná, můj lid je nechápavý."*

Příslowěčná je ostuda, které se dostane proroku Balámovi, který bije svou oslici a netuší, že se zastavila před Božím poslem, kterého on neviděl. Aby byla prorokova slepota ještě větší, promluví nakonec oslice lidským hlasem a ukáže se, že to byla ona, kdo mu svou rozvahou zachránil život.

*Nu 22,27-32 **Oslice spatřila Hospodinova posla a klekla pod Bileámem**. Bileám vzplanul hněvem a **bil oslici holí**. Tu **otevřel Hospodin oslici ústa** a ona řekla Bileámovi: "Co jsem ti udělala, že mě již potřetí biješ? Bileám oslici odpověděl: "Protože si ze mne děláš blázny! Mít v ruce meč, byl bych tě už zabil." Oslice Bileámovi odpověděla: "**Což nejsem tvá oslice, na níž jezdíš odjakživa až do dneška?** Udělala jsem ti někdy něco takového?" Řekl: "Ne." I sňal Hospodin clonu z Bileámových očí a on spatřil Hospodinova posla, jak stojí v cestě s taseným mečem v ruce. Poklonil se a padl na tvář. Hospodinův posel mu řekl: "**Proč jsi svou oslici už třikrát bil?** Hle, to já jsem vyšel jako tvůj protivník, protože mám tu cestu za pochybenou. **Oslice mě spatřila a vyhnula se mi**, teď už potřetí. Kdyby se mi nevyhnula, byl bych tě věru zabil a ji nechal naživu."*

Tento příběh se znovu ozve v nejmladší epištole Nového zákona.

*2 Pt 2,15-16 Opustili přímou cestu a zbloudili, když se dali na cestu Balaáma, syna Beorova, kterému se zalíbila mzda za nepravost, ale byl pokárán za své provinění. **Němá oslice promluvila lidským hlasem, a tak zabránila prorokovu bláznovství.***

Jiří Gruber

O ČEM SE HOVOŘÍ

Permakultura léčí Zemi

Hospodin Bůh postavil člověka do zahrady v Edenu, aby ji obdělával a střežil. (Genesis 2,15)

Sepp Holzer se celý život baví tím, že na strmých horských svazích vytváří úrodnou zahradu. V Alpách ve výšce kolem 1500 metrů nad mořem pěstuje zeleninu na terasách mezi kameny, vysazuje ovocné stromy, v malých jezírkách chová ryby. Vysévá staré odrůdy obilí, chová prasata a nepoužívá chemii. Ve

své knize „Poušť, nebo ráj“ ukazuje, že s pomocí permakulturního přístupu je možné uzdravovat krajinu a předefinovat i rozšiřování pouští.

Slovo permakultura znamená vytváření trvale udržitelných systémů na základě spolupráce člověka s přírodou. Permakultura je založena na pozorování a využívání přírodních koloběhů, vazeb a vztahů k vytváření všeho, co potřebujeme k životu.

V zásadě se nejedná jen o produkci potravin, ale v širším slova smyslu i o bydlení, systémy poskytující energii nebo lidská společenství. Cílem je vyšší kvalita života, který by byl provázaný s prostředím a šetrný vůči přírodě.

Koncept permakultury vznikl v sedmdesátých letech minulého století v Tasmánii a Austrálii. Bill Mollison a David Holmgren se snažili vytvořit systém pro navrhování trvale udržitelných sídel. Vyšli z pozorování přírodních systémů a z tradičního zemědělství. Kromě starobylých tradičních postupů se ale inspirovali také moderními technologiemi a poznatky současné vědy.

Důležité je vytvoření rozmanité kultury, v níž se rostliny a živočišné vzájemně podporují a poskytují si výhodné podmínky pro život. Při tvorbě permakulturních zahrad se vychází z geologických, biologických a ekologických podmínek, které jsou typické pro dané území. Lidé sázejí původní odolné či nenáročné nepůvodní rostlinné druhy, potřebné mikroklima zajišťují například pomocí větrolamů, teras nebo vyvýšených záhonů. Využívají mulčování a řízenou pastvu. Významnou roli hraje také zadržování a využití dešťové i některé odpadní vody.

Při vytváření permakulturní zahrady by lidé měli dbát na zónování pozemku. Využívá se pět zón, pro každou z nich platí jiná specifika. Nejbližší okolí domu tvoří nejčastěji navštěvovaná zóna, obvykle ji tvoří bylinná a zeleninová zahrada, v dalších zónách se nacházejí ustájení pro zvířata, ovocný sad a pastviny. Nejdál od domu se nachází divočina, ve které do vývoje krajiny nikdo nezasahuje.

Průkopníky permakultury je možné najít i v České republice. Kurzy a přednášky na svých pozemcích nedaleko Doks pořádá například Jaroslav Svoboda. V Brně se poradenstvím zabývá ekoložka Helena Vlašínová, která spolupracuje s Ekologickým institutem Veronica. V Česku také v posledních letech vznikají městské komunitní zahrady (urban gardening) - lidé začínají pěstovat potraviny na veřejných prostranstvích uprostřed měst.

Podle odborníků prý jeden hektar permakulturní zahrady uživí rodinu s několika dětmi. V současné době je na celé planetě dostupných něco přes dva hektary úrodné půdy na osobu. Teoreticky je tedy permakulturní hospodaření trvale udržitelné, což se o současném zacházení s půdou říct nedá.

Jana Vondrová

Přírodní zahrady

Své poznatky a zkušenosti s trvale udržitelným způsobem hospodaření jsem získala ve své zahradnické profesi a ze setkávání s Helenou Vlašínovou, propagátorkou přírodních zahrad, a mohu se s vámi o ně podělit.

Naše zahrady a zahrádky bývají malé, ale i na nich se dá hospodařit v souladu s přírodou. Naše zahrada se může stát kouskem ráje pro nás i pro vše živé, co v ní najde dobré místo pro život. Stačí, když nebudeme přírodu svými zásahy svévolně měnit a jen pro sebe vylepšovat. Nejlépe bude, když budeme poznávat její zákonitosti a učit se od ní.

Pokud chceme hospodařit v souladu s přírodou, měli bychom vědět:

- v jakých přírodních podmínkách hospodaříme
- jaké vlastnosti má půda na místě, kde máme zahradu
- jak můžeme uchovat úrodnost půdy
- jak můžeme napravit její nedostatky a naše předchozí chyby
- které druhy rostlin a jaké oseední postupy jsou pro naši zahradu nejlepší
- které rostliny se snášejí a podporují v růstu
- které rostliny odpuzují škůdce
- které rostliny se nesnášejí

Vyvážená přírodní společenstva se dokážou proměňovat a obnovovat vlastní silou, ale musí na to mít dost času. Koloběh života společenstev vytvářených lidmi je rychlý a závislý na naší stálé a šetrné péči.

Musíme se naučit využívat půdu tak, abychom zachovali její životní sílu a přirozené vlastnosti. Vyčerpání půdy můžeme bránit střídáním plodin a organickým hnojením (kompostem, chlévskou mrvou, zbytky rostlin ...).

Z přírody můžeme odpozorovat, jak se mohou rostliny navzájem podporovat v růstu, jak se umí chránit před škůdci a jak mohou zlepšit vzhled a chuť listů, květů a plodů našich květin, zeleniny i ovoce. Ušetříme peníze na postřiky a hnojiva a přírodu nepoškodíme.

Proč to tedy nevyzkoušet v praxi. Zde je několik tipů:

Česnek chrání jahody, okurky, mrkev a rajčata proti plísním.

Fenykl zvýší chuťový zážitek u okurek a salátu.

Kopr svou vůni a kořenovými výměšky zvyšuje chuť většiny zeleniny a navíc podporuje vzházení semen.

Měsíček zneškodňuje v půdě hádátka, která škodí jahodám a bramborám.

Mrkev, cibule a pórek se na základě vůně a kořenových výměšků chrání proti škůdcům, jako jsou pochmurnatka mrkvová, květílka cibulová.

Levandule a lichořeřišnice působí svou intenzivní vůní proti mravencům, a tím i mšicím na ovocných stromech.

Petržel zvyšuje aroma rajčat.

Špenát svými kořeny vylučuje saponiny, podporuje růst sousedních jahod, brambor, zelí a rajčat a omezuje výskyt černí v ředkvičkách.

Zbývá ještě mnohé, čím bych mohla pokračovat na podporu našeho trvale udržitelného, permakulturního způsobu sdílení užitku z darů života na naší zemi.

O své zkušenosti se s Vámi ráda rozdělím.

Ing. Zdeňka Ambrožová

CÍRKEVNÍ OTCOVÉ

Athanasios

Athanasios se narodil kolem roku 300 v Alexandrii, pravděpodobně do nekřesťanské rodiny. Po svém obrácení doprovázel jako jáhen alexandrijského biskupa Alexandra na Níkajský koncil (325) a po jeho smrti v roce 328 převzal biskupský stolec v Alexandrii. Jako neúprosný kritik ariánství čelil za svého života mnohým smyšleným obviněním (mimo jiné z vraždy, zločinu proti majestátu nebo výhrůžek) a jeho protivníci několikrát dosáhli jeho odvolání z biskupského stolce). Athanasios tudíž strávil celkem téměř dvě desítky let svého života ve vyhnanství a několik let žil také mezi mnichy v egyptské poušti. Umírá v roce 373.

Ariánství, které Athanasios podroboval soustavné kritice, bylo vlivným myšlenkovým proudem raného křesťanství a jméno získalo podle svého zakladatele Aria (činný v Alexandrii na přelomu druhého a třetího století). Ve své teologii podřizuje Ježíše (Syna) Bohu Stvořiteli (Otcí), a to zvláště na základě Ježíšových slov v *Janově evangeliu*: „Slyšeli jste, že jsem vám řekl: Odcházím - a přijdu k vám. Jestliže mě milujete, měli byste se radovat, že jdu k Otcí; neboť Otec je větší než já“ (J 14, 28). Dle ariánské christologie (tímto termínem označujeme nauku, která se snaží odpovědět na otázku, kdo a jaké povahy je Kristus) je věčný, neměnný a nestvořený pouze Bůh Otec; Syn je naopak božský nikoliv podstatně, nýbrž pouze proto, že si jej Otec vyvolil; Syn navíc není věčný, nýbrž stvořený.

Ariovo učení bylo podrobena kritice na Níkajském koncilu v roce 325, jehož závěry (společně s tezemi Konstantinopolského koncilu v roce 381) položily základy trojiční teologie: Kristus je sice jakožto osoba (řec. *hypostasis*) odlišná od Boha Otce (a Ducha Svatého), má nicméně tutéž podstatu (řec. *úsia*) - Kristus je tedy sounpodstatný (řec. *homóios*) s Bohem Otcem (a Duchem Svatým). Níkajské vyznání víry dále zavrhuje jakékoliv pochybnosti o Kristově existenci od věčnosti.

Navzdory závěrům Níkajského koncilu si ariánství zachovalo významný vliv v křesťanstvu po celé čtvrté století a Athanasios zasvětil značnou část svého života i svého literárního působení vytrvalému boji s touto herezí. V kontextu vyrovnání se s ariánstvím zaujímá důležité postavení tzv. „Athanasiovo vyznání víry“ (*Symbolum Athanasianum*). Ačkoliv dnes víme, že rozsahem velice stručný text nepochází přímo od Athanasia, jeho význam pro další formování křesťanské teologie je obrovský (od devátého století byl např. součástí nedělní bohoslužby), protože stručnou a jednoduchou formou předkládá trojiční teologii tak, jak byla formulována na Níkajském a doplněna na Konstantinopolském koncilu: „Jiná je osoba Otce, jiná Syna, jiná Ducha Svatého: Božství je ovšem jediné, jak Otce, tak Syna i Ducha Svatého; jejich sláva je stejná, jejich vznešenost věčná [...]. A proto Otec je Bůh, Syn je Bůh, Duch Svatý je Bůh. A přece nejsou tři bohové, nýbrž jediný Bůh.“

Vzhledem k obviněním ze strany ariánů a několikanásobným synodálním odsouzením nepřekvapí, že část Athanasiovy literární produkce spočívá v obhajobě jeho vlastní teologické pozice. Tak je zde hned několik jeho obran - apologií: vedle „Obrany proti Ariánům“ sepsal dále např. „Obranu pro císaře Konstantia“ nebo spis *Apologia pro fuga sua* („Obrana mého útěku“) pak odmítá interpretaci svých exilových let jakožto výraz zbabělosti. Athanasios se věnoval také kritice polyteistické řecké mytologie, a to ve spise „Řeč proti pohanům“, a podobně jako další latinští i řečtí autoři tohoto období hájil křesťanství proti výtkám vznášeným v židovském a pohanském prostředí.

Jedním z nejvýznamnějších Athanasiových spisů je „Vita Antonii“, Život sv. Antonína, který líčí život zakladatele mnišství Antonína (žil ve druhé polovině 3. stol.) Antonín je představen jako model zbožnosti a služby Bohu, mnišství je uchopeno jako „každodenní mučednictví“ spočívající ve vytrvalém boji proti pokušení, jehož původci jsou démoni a samotný ďábel. Dílo, které bylo původně napsáno v řečtině, bylo velice záhy přeloženo do latiny (Evagrius Pontikos) a obracelo se tak ke křesťanům žijícím v západní části říše (je adresováno „putujícím bratřím“). Spisek se brzy stal na křesťanském Západě i Východě modelem pro tvorbu legend o světcích a má značný význam pro rozšíření mnišství na Západě.

Nelze opomenout také nepřímou roli, kterou sehrál Athanasioův „Život sv. Antonína“ v obrácení svatého Augustina. Dochovalo se také mnoho Athanasiových listů, nejznámější je 39. list ze sbírky „Velikonoční listy“ (*Epistulae festales*) z roku 367, který je vůbec prvním dokladem výčtu kompletního kánonu 27 novozákonních knih. Athanasios je řeckou ortodoxní církví označován jako otec ortodoxie a západní církve jej klade po boku Basila Velikého, Řehoře z Nazianzu a Jana Zlatoústého (jehož život a dílo již bylo

v našich textech krátce představeno) jako jednoho ze čtyř nejvýznamnějších církevních učitelů Východu.

„Život sv. Antonína Poustevníka“ byl přeložen do češtiny hned několikrát - po Střížově překladu (1928) a Pastorových úpravách (1950) je k dispozici moderní překlad z pera Václava Ventury a Edity Mendelové, které naposledy vydalo nakladatelství Refugium Velehrad-Roma v roce 2010. V Patristické čítance nalezneme také krátkou ukázkou z Listu o usneseníh Níkajského koncilu (přel. Josef Novák, druhé vydání 1988).

Za zmínku stojí také vliv tohoto církevního otce na uměleckou představitost v pozdějších obdobích: vzhledem k letošnímu pětistému výročí smrti Hieronyma Bosche připomeňme slavný triptych „Pokušení svatého Antonína“, který dnes uchovává Národní galerie starého umění v Lisabonu.

Juraj Franek

Z PŮDNÍCH ARCHIVŮ

Povzbuzení do všedního dne **Viktor Hájek - O svaté Večeři** **Páně**

Československá církev evangelická má ve svém znaku Bibli a kalich. Proč máme ve znaku Bibli, to je velké většině našich členů známo a není třeba o tom ztráceti mnoho slov. Stavíme všecko na Písmu svatém, o němž věříme, že v něm je slovo Boží a že Pán Bůh k nám skrze toto slovo stále mluví. Odmítáme lidské autority a podřizujeme se autoritě Božího slova. Ale proč máme ve svém znaku kalich? Byly doby, kdy věřící lidé v naší zemi zápasili o kalich, bojovali o právo z tohoto kalicha přijímati a obětovali pro kalich i své životy. Musela to pro ně býti veliká věc. Vždyť pro maličkost člověk nebojuje a neumírá. A co asi viděli ti naši otcové na tom kalichu tak velikého? Zde šlo o něco velkého a silného: o poslušnost Božího zákona, Božího slova. Pán Ježíš Kristus svatou Večeří Páně ustanovil a jasně řekl: „Pijte z toho kalicha všichni“ Ten kalich si dali do svého znaku proto, že bojovali za poslušnost vůči Božím rozkazům. Proto jsme tedy byli lidem kalicha! A tento kalich přešel do znaku naší dnešní církve.

Uvažujeme-li o důvodech, proč Pán Ježíš tuto svátost ustanovil, pak musíme ovšem býti velmi opatrní a zdrženliví, abychom snad nechtěli svým lidským způsobem vysvětlovati Boží skutky. Pro člověka věřícího by vlastně otázka, proč Pán Bůh něco činil nebo činí, neměla existovat. Také by se člověk neměl pokoušeti obhajovati a vysvětlovati Boží jednání. Jestliže přece se pokoušíme

odpovědět na otázku, proč Pán Bůh nám dal svátosti, pak to číňme se vši rezervou a pokorou, připomínající, že předkládáme pouze svou domněnku.

Katolická církev může na první pohled snadněji vyložit svým členům význam svátosti Večeře Páně, když hlásá učení tělesné přítomnosti Kristově v ní. A mnohým se zdá, že protestantismus vyprázdnil a znehodnotil tuto svátost tím, že popřel tělesnou přítomnost Kristovu při ní. Ale křesťané v době apoštolské také nevěřili v tělesnou přítomnost Kristovu v chlebě a ve víně, a přece jim svatá Večeře Páně byla drahá. Nedovedli si bohoslužebné shromáždění ani představit bez svaté Večeře Páně. A právě tato naše prostá Večeře Páně nám dává duchovní obohacení. Není zde nic zázračného, ani mysticky omamného, ale jsme zváni k tomu, abychom vzali vážně Boží sliby a spolehli se na ně. „Pojďte, nebo již připraveno jest všecko!“ (Luk 14, 17)

Ale jak je to s tou Kristovou přítomností při této svátosti? Není tedy Kristus při svaté Večeři Páně přítomen? Jistě že je. Nám úplně stačí, když si připomeneme slova Pána Ježíše: „Kdežkoli shromáždí se dva neb tři ve jménu mém, tuť jsem já uprostřed nich“. (Mat. 18, 20) Copak on tím chtěl říci? On je přece všudy přítomný. Nač tedy připomínati, že je uprostřed svých věrných? Zajisté, že je všudypřítomný. Ale on chtěl říci, že tam, kde se sejdou dva neb tři s upřímnou touhou po něm, je on zvláště přítomen svým Duchem, svou milostí a svým požehnáním.

Je známo, že reformace prohlásila, že svátosti jsou viditelným slovem Božím. To znamená, že svátosti nám v podstatě podávají totéž, co slovo Boží. Není v nich žádné zázračné milosti, která by se přijetím svátosti vlila do člověka. Totéž evangelium o Ježíši Kristu, který vzal na sebe naše hříchy a odčinil je svou obětí na kříži, se nám zvěstuje v slyšeném slově i ve svátostech. Forma podání je však jiná. Místo slyšeného slova Božího máme zde slovo Boží viděné. Svatá Večeře Páně má některé stránky, které při slyšeném slově Božím nejsou. V první řadě je to naprostá objektivita, to jest okolnost, že věc leží mimo vliv jakékoliv lidské osoby. Při slyšeném slově Božím máme někdy pochybnosti, zdali nám kazatel podal skutečně čisté slovo Boží a zdali on sám ze svého osobního a lidského snad něco nepřidal. Při svaté Večeři Páně nám žádný člověk nemůže nic přidat ani ubrat. On vůbec nemá do toho co mluvit. Svátost sama k nám mluví, ona nám vlastně káže.

Svatá Večeře Páně má veliký význam pro obecenství bratří a sester. Často slyšíme stesky, že členové našich sborů jsou si cizí a vzdálení. Toužíme po větším přátelství a po lepších stycích mezi námi. Snažíme se toho dosáhnouti pořádáním různých besed, večírků, akademií a čajů. Nikdo proti takovým podnikům nemůže nic namítati, naopak je nám jich potřeba ještě více. Ale všechny takové sborové podniky pomohou nám jenom ke společenskému styku, nikoliv však k opravdovému křesťanskému obecenství, jaké bylo v církvi apoštolské nebo v naší staré Jednotě. Snad se zde naši bratří a sestry ušlechtilě pobaví a nebudou pak hledati své rozptýlení jinde. Avšak právě bratrské obecenství, založené na společné víře, lásce a naději, rodí se ve chvílích jiných. Ne při přednášce, ne při zábavě, ne při čaji, ale ve chvílích společného ztišení před tváří Páně, v rozjímání o našem společném hříchu, o Kristově smrti a o jeho vzkříšení. Zde se teprve cítíme všichni zajedno: všichni stejně pobloudilí,

provinilí a spasení potřební, všichni odkázaní jen a jedině na milost Boží. Zde padají přehrady mezi lidmi, zde se lidé cítí bratřími a sestrami. Zde je to právě křesťanské obecenství. Toužíme po něm? Chceme se opravdově přiblížit bratřím a sestram? Pojďme všichni ke stolu Páně! Uvidíme, že se nezklameme. Získávejme také i jiné, vysvětlujme jim význam svaté Večeře Páně, a tak přispějme k tomu, abychom měli kalich nejen ve svém znaku a na svých bohoslužebných knihách, ale abychom z něj také přijímali k posílení své víry a k větší cti a slávě Boží.

(Studii „O svaté večeři Páně“ vydal Synodní evangelisační odbor ČCE, 1949)

Pro Setkávání připravil Pavel Čermák

ŽILI MEZI NÁMI

Jiří Setinský

Ve večerních hodinách dne 18. ledna 2016 po tragickém střetu s osobním automobilem zemřel PhDr. Jiří Setinský a ve středu 27. ledna jsme se s ním rozloučili v zaplněné obřadní síni na Ústředním hřbitově v Brně. Senior Jiří Gruber v kázání vyšel z biblického verše na smutečním oznámení: „Nyní pak zůstává víra, naděje, láska, to tré, ale největší z nich jestiť láska.“ (1. Korintským 13,13)

Jakkoliv je 13. kapitola Korintským často citována při svatebních shromážděních, nikdo z přítomných, kdo Jiřího blíže znali, nezapochyboval, že právě tato biblická slova jsou tím, co Jiřího Setinského charakterizuje a náleží mu. To, že uměl nezištně rozdávat lásku své rodině, před rokem zesnulé mamince, sestře Janě a její rodině, to většinou pokládáme za samozřejmé. Na tomto místě však chceme dosvědčit, že Jiří byl laskavý a láskyplný také ve vztahu ke svým přátelům, spolupracovníkům, kolegům ze studií, ke každému, kdo se na něj obrátil o pomoc a odbornou radu, miloval svůj obor, svou práci a zamiloval si i region, v němž od ukončení studií působil.

Do brněnského evangelického prostředí patřil už svými kořeny po matce MUDr. Jiřině Setinské, rozené Ningrové. Pravidelní účastníci bohoslužeb v Červeném kostele si jistě vzpomenu na jeho nepřehlédnutelnou postavu, a vzpomínají jistě i ti, s nimiž se setkal na sborových zájezdech.

Jiří Setinský byl po absolvování prestižního Gymnázia Matyáše Lercha (tehdy SVVŠ na Lerchově ulici) v Brně přijat r. 1970 ke studiu historie a etnografie na Filozofické fakultě Univerzity J. Ev. Purkyně v Brně. V kolektivu vysokoškolských studentů Jiří vybočoval svými širokými vědomostmi, jež byly patrné, když na vědecké úrovni diskutoval během seminářů, a zahrnoval nás

i ve volném čase širokou znalostí problematiky, s níž jsme se my ostatní zatím jen nesměle a opatrně seznamovali. A to vše činil s jemným humorem, bezelstně a skromně; na začátku studia věděl mnohem víc, ale nikdy nás tím nezahanboval a neponižoval. Rozdával přebyteky svého vědění s láskou, o níž čteme: "Láska je trpělivá, laskavá, nezávidí, láska se nevychloubá a není domyšlivá. Láska nejedná nečestně, nehledá svůj prospěch, nedá se vydráždit, nepočítá křivdy ... „ (1. Kor. 13, 4 - 5) Tak to byl Jiří, jak jsme ho poznali během studia.

Jiří absolvoval vysokoškolské studium v roce 1975, a to na historii diplomovou prací na téma Východočeský landfríd, jež si vybral s ohledem na kraj, ke kterému měl úzké rodinné a citové vazby. Svou profesní dráhu naplnil na pracovišti Muzea Vyškovska v Bučovicích na pozici regionálního historika a vedoucího. Byl členem Komise regionální historie Moravy a Slezska při Asociaci muzeí a galerií v ČR, ale také Masarykovy společnosti, což svědčí o šíři jeho zájmů. V badatelské práci se konkrétně zaměřil na dějiny Bučovic prezentované jednak ve stálé muzejní expozici, ale také ve vlastních publikačních výstupech, k nimž náleží průvodce expozicí s názvem Bučovice v dějinách (1983). K 100. výročí muzea v r. 2014 vydal publikaci Poklady Muzea Bučovicka a podílel se na knize Bučovice. Město plné lidí (2014). Pravidelně psal do odborných periodik, do Vyškovského sborníku nebo do Vlastivědného věstníku moravského, stejně jako do regionálního tisku, do Vyškovských a Bučovických novin. S referáty na bučovická témata vystupoval na konferencích nebo přednáškách přímo v Bučovicích, naposledy v prosinci loňského roku, když mluvil o historii významných míst a budov a o osobnostech s nimi spojených formou Vlastivědné procházky po Bučovicích. Podílel se také na kolektivních dílech, jako byla monografie Průmysl, technika a exaktní vědy na Moravě a ve Slezsku (2014), vydaná Technickým muzeem v Brně, nebo na Lidové kultuře. Národopisné encyklopedii Čech, Moravy a Slezska (2007), kde spolupracoval na heslech týkajících se obchodu. Do katalogu Morava tolerantní (2012) přispěl dvěma kapitolami. O posudky na diplomové práce se na něj obraceli pedagogové z Filozofické fakulty Masarykovy univerzity v Brně.

Jeho dílo nepřekvapí počtem publikovaných titulů, ale vždy zaujal encyklopedickými vědomostmi. I když se hlásil k oboru historie, občas jsme se setkávali na akcích, které měly interdisciplinární přesah, například konference ke 200. výročí narození Karla Jaromíra Erbena. Jako jednu ze svých mnoha akcí ji pořádala v r. 2011 „Pekařova společnost Českého ráje“, na jejíž konference Jiří rád jezdil. A pokud jsme ráno cestovali vlakem do Strážnice, bylo možno Jiřího ve vlaku potkat, jak jinak, než s nějakou tiskovinou v ruce. Ovšem zasvěcené debaty bylo možné okamžitě vést až do Bučovic. Jiří měl vlastní biorytmy a svým téměř prorockým vousem se stal nepřehlédnutelnou personou, muž ryzího srdce, širokého rozhledu a schopností, osobně křehký a zranitelný, čestný, ba bezelstný, vtipný a nesmírně citlivý a přátelský. Takový byl PhDr. Jiří Setinský, náš kolega ze studií, bratr ve víře. V mnohém jsme mu zůstali dlužni. Bohu díky za jeho život.

PhDr. Jiřina Kosíková, PhDr. Lia Ryšavá, doc. PhDr. Miroslav Válka, Ph.D.
jménem kolegů a přátel ze studií

LIDÉ VE SBORU

Brno I

1.3. Karolina Koukalová	10 let
3.3. Blahoslav Šimek	85 let
4.3. Miroslava Schillerová	60 let
5.3. Jana Brabcová	71 let
6.3. Alena Nováková	74 let
6.3. Zdenka Veselá	60 let
9.3. Věra Lautererová	82 let
9.3. Milada Schimerlová	86 let
9.3. Josef Veselý	102 let
10.3. Luděk Měšťan	50 let
12.3. Zdeňka Holeňová	80 let
16.3. Olga Benešová	40 let
16.3. Petr Dostál	73 let
18.3. Jaroslava Stambolidisová	74 let
21.3. Jaromíra Ondrášková	71 let
23.3. Jarmila Studená	78 let
25.3. Gerda Giecová	96 let
26.3. Danuše Krausová	85 let
27.3. Draga Valníčková	70 let
28.3. Věra Lerchová	96 let
28.3. Daniel Šobáň	30 let
29.3. Jarmila Mrázová	80 let

Brno II

2.3. Blažena Švandová	71 let
3.3. Lydie Zemanová	95 let
3.3. Milan Sedláček	81 let
4.3. Věra Licková	70 let
9.3. Květoslava Dufková	94 let
9.3. Melanie Keřkovská	92 let
14.3. Jiří Švanda	40 let
18.3. Zdenka Maláčová	89 let
21.3. Libuše Marková	98 let
23.3. Adéla Buchtová	94 let
25.3. Jiří Umlášek	76 let
27.3. Kateřina T. Kuchařová	40 let
28.3. Vladimír Horák	90 let
28.3. Věra Martinásková	89 let
28.3. Dagmar Mrázková	72 let
29.3. Lubomír Mrázek	73 let
29.3. Petr Širůček	70 let

Pokřtěn byl:

31.1. Antonín Cichý, nar. 2015

Rozloučili jsme se:

12.2. Miloslav Kužela, nar. 1926

DÍKY A PROSBY

Pane Ježíši Kriste!

Chtěli bychom se od tebe naučit slyšet a vnímat trápení našich bližních.

Chtěli bychom mít citlivé srdce, které zaslechne tiché volání o pomoc a skrytou bolest, kterou se lidé bojí přiznat. Chtěli bychom však mít také hlavu plnou nápadů, jak udělat druhým radost, čím je povzbudit a jak jim dát najevo svou lásku a úctu.

Vyznáváme, že jsme příliš soustředěni sami na sebe a jen díky evangeliu se dokážeme osvobodit od toho, abychom mysleli jen na své problémy a potřeby. S Tvou pomocí jsme prošli v životě mnoha zkouškami a těžkostmi. Dej, ať díky této zkušenosti dovedeme poradit a povzbudit ty, kteří procházejí podobnou úzkostí, zklamáním, nemocí nebo samotou. Dej, ať síla, kterou jsi nám pomohl překonat naše těžkosti, se stane nadějí pro ty, kteří stojí uprostřed svých trápení a ztroskotání a nevidí před sebou východisko. Pane, prosíme, ať naše slabosti posílí slabé, naše chyby dají naději chybujícím, naše návraty povzbudí bloudící, a odpuštění, kterého se nám od Tebe dostalo, se stane majákem všem, kteří ztrácejí víru a naději.

Přímluvná modlitba z neděle 31.1. ve sboru Brno I

BUDE

Nešpor v Blahoslavově domě

Březnový nešpor se v Blahoslavově domě bude konat na Květnou neděli, tj 20. března, a to od 18 hodin. Hudební program připraví Židenické chrámové pomocné těleso (ChraPoT) pod vedením Petra Šplíchala, na varhany zahrají Michaela Kubelová a Ondřej Maňák. Duchovním slovem bude provázet Josef Suchý. Všechny vás srdečně zveme.

Brno I - kavárnička v únoru

- 2.3. Vzpomínka na prezidenta TGM - sestra Věra Bednářová
- 9.3. program bude stanoven
- 16.3. Vystoupí studenti konzervatoře
- 23.3. Bratr Jaroslav Černý: Moje toulky přírodou - pokračování
- 30.3. Pele mele

ZE STARŠOVSTVA

Brno I

Staršovstvo vyjádřilo spokojenost s návštěvou sestry farářky Jany Hofmanové, která posloužila za hojně účasti kázáním nejen na obou místech v Brně, ale také v Rychmanově.

Dále jsme připravovali výroční zprávu a návrhy pro sborové shromáždění, které by mělo rozhodnout o přestavbě staré fary na Pellicově, která by mohla začít v příštím roce. Sejde se finanční komise, aby připravila rozpočet, a

stavební komise, aby projednala návrhy na úpravu sklepních místností na Opletalově na skautské klubovny a stavební úpravy sborové kuchyně. Byla schválena koupě nového klopového mikrofonu do Červeného kostela a obnova zařízení, které umožňuje internetový přenos bohoslužeb. Byla svolána schůzka spolupracovníků Muzejní noci a Noci kostelů. Staršovstvo rozhodlo, že se připojíme k postní sbírce Diakonie, která pečuje o uprchlíky v severním Iráku. Vzhledem k tomu, že Velký pátek se stal státním svátkem, rozhodlo staršovstvo, že bohoslužby v Brně budou dopoledne, ale zachováme večerní bohoslužby na Zelený čtvrtek.

Jiří Gruber

Brno II

Staršovstvo jednalo výjimečně pod vedením bratra kurátora Jaroslava Kučery. - Starší si vyslechli zprávu faráčky a pastorační pracovnice za leden. - Staršovstvo volilo zástupce sboru do Dozorčí rady střediska Diakonie Brno. Zvoleny byly: sestry Pavla Potočková, Alexandra Jacobea, náhradnice: Jana Němečková, Lydie Kučerová. - Staršovstvo pokračovalo v přípravě výročního sborového shromáždění, schválilo návrh rozpočtu pro rok 2016 a seznam hlasovných členů sboru. - Starší vyslechli zprávu o stavu budov a plánovaných pracích pro rok 2016, je to zejména řešení havarijního stavu svodu dešťové vody v ulici. - Staršovstvo projednalo několik žádostí o možnosti konání nesborových setkání v Losově sále a všechny schválilo. - Staršovstvo podpořilo výzvu ředitele diakonie J. Duse o vykonání finanční sbírky na pomoc uprchlickým táborům v severním Iráku. Termín sbírky byl stanoven na 6.3.2016.

Saša Jacobea

Brno - Židenice

Staršovstvo připravilo program sborového shromáždění. Vyslechlo zprávu sborové účetní o výsledku hospodaření za rok 2015: dosažený hospodářský výsledek nulový, také díky zvýšené obětavosti členů. Seznámilo se s rozpočtem na opravu farního bytu, rozhodlo požádat o půjčku z fondu JTD a schválilo rozpočet na rok 2016. Z hospodářských věcí zvažovalo možnost realizace dříve plánovaných a odložených oprav. Dále staršovstvo upřesnilo plán sborových akcí a obsazení nedělních bohoslužeb a odložilo rozhodnutí ve věci žádosti sboru Církve bratrské Betanie o pronájem kostela.

Miroslav Maňák

TÝDEN VE SBORU

Brno I

Po – Pá 9-12, St 15-17

Pondělí:

18:30 staršovstvo 7.3.

Úterý:

15:00 DD Věstonická

16:30 dětský klub Ovečky

16:30 biblická hodina pro děti

19:00 příprava NŠ

Středa:

13:00 Diakonie, Hrnčířská 2., 16., 30.3.

15:00 kavárnička

18:00 mládež

18:00 kurs Beta

Čtvrtek:

9:30 klub otevřených dveří 3., 17., 31.3.

18:00 biblická hodina

Pátek:

18:30 pěvecký sbor

Neděle:

10:00 nedělní škola pro děti

Brno II

Po – Pá 8:30-11:30

Pondělí:

18:30 staršovstvo 14.3.

Úterý:

17:00 b.h.Tišnov 1.,15.,29.3.

18:00 příprava NŠ 8.3.

19:30 setkání stř. generace

Středa:

13:00 Diakonie, Hrnčířská 2., 16., 30.3.

14:00 biblické čtení DD Kociánka 9., 23.3.

18:00 biblická hodina

19:00 mládež I.

Čtvrtek:

9:30 Křesť. služba 24.3.

9:30 Mateř.klub 10., 24.3.

14:30 káva 3. a 17.3.

16:00 vyučování dětí, confirm. příprava

17:30 mládež II.

Sobota:

9:30 DD Kociánka 5.,19.3.

Neděle:

9:00 nedělní škola

10:00 setk. v Blah. domě

17:30 nešpor 20.3.

Brno – Husovice

Pondělí:

17:45 konfirmač. cvičení

Středa:

18:00 katecheze dospělých

Čtvrtek:

19:00 biblická hodina

20:00 staršovstvo 10.3.

Pátek:

15:30 děti

19:00 setkání zletilých 18.3.

Neděle:

9:00 nedělní škola

18:00 Desert 13.3.

Brno – Židenice

Po – Pá 8:30 – 11:30

Úterý:

15:30 biblic. hodina pro děti

18:00 modliteb. setkání 1.3.

19:19 DŽES – Duchovní židenické ev. setkání

Středa:

17:30 mládež

18:30 staršovstvo 9.3.

19:00 Modlitby a zpěvy z Taizé 16.3.

Čtvrtek:

19:00 biblická hodina

Pátek:

14:45 biblic. hodina pro děti

v Blansku 4. a 18.3.

19:00 setkání sboru 12.3.

Neděle:

9:10 nedělní škola

10:00 setkání u kávy a čaje

18:30 pěv. sbor ChraPoT

Brno I	Brno II	Brno - Husovice	Brno - Židenice
6.3. 4. neděle postní BK Olga Tydlitátová ČK Olga Tydlitátová Rch Olga Tydlitátová	BD Saša Jacobea Tiš Saša Jacobea	Hu Jaroslav Vítek	Žd Martin Horák, VP Bl Jiří Bureš, VP
13.3. 5. neděle postní Opl Jiří Gruber <i>sborové shromáždění</i> <i>(volba 2. farářky sboru)</i>	BD Martin Horák <i>sborové shromáždění</i> <i>(volba staršovstva sboru)</i>	Hu Štěpán Hájek <i>sborové shromáždění</i>	Žd Daniel Ženatý Bl Daniel Ženatý
20.3. neděle Květná BK Olga Tydlitátová ČK Olga Tydlitátová Rch Olga Tydlitátová	BD Martin Horák Tiš Saša Jacobea BD 17:30 Josef Suchý <i>nešpor</i>	Hu Štěpán Hájek	Žd Matouš Pleva Bl kazatel CB
24.3. Zelený čtvrtek ČK 19:00, VP O. Tydlitátová a Jiří Gruber <i>pašije</i>	BD 19:00, VP Saša Jacobea, Martin Horák <i>pašije</i>	Hu 18:00 Štěpán Hájek <i>pašije</i>	Žd 18:00 Marta Židková, VP
25.3. Velký Pátek BK Olga Tydlitátová, VP ČK Olga Tydlitátová, VP	BD 9:20 Martin Horák, VP Tiš 18:00 Saša Jacobea, VP	Hu Štěpán Hájek, VP	Žd Jaroslav Vítek, VP
26.3. Bílá sobota	BD 20:00 Saša Jacobea		
27.3. Hod Boží velikonoční BK Jiří Gruber, VP ČK Jiří Gruber, VP Rch Jiří Gruber, VP	BD Martin Horák, VP Kuř Saša Jacobea, VP Tiš Saša Jacobea, VP	Hu Štěpán Hájek, VP	Žd Josef Suchý, VP Bl Jiří Bureš, VP
28.3. Pondělí velikonoční BK 9:00 Jaroslav Vítek			
BK: Betlémský kostel v 8:30 ČK: Červený kostel v 10:00 Rch: Rychmanov v 14:15	BD: Blahoslavův dům v 9:00 Tiš: Tišnov v 10:30 Kuř: Kuřim 10:00	Hu: Netušilova 26 v 9:00 Ma: Maloměřice, Borky 7 DDS v 10:30	Žd: Židenice v 9:00 Bl: Blansko v 14:00